

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра сімейної медицини ФПДО

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

**ДЛЯ СЛУХАЧІВ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
“ОСНОВИ КАРДІОРЕАБІЛІТАЦІЇ”**

Львів – 2022

УДК 616.1-036.82(07)

М 545

Рекомендовано методичною комісією факультету післядипломної освіти
Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
Протокол № 3 від 30 червня 2022 р.

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ПІДГОТУВАЛИ:
викладачі кафедри сімейної медицини ФПДО

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

д.мед.н., професор	Соломенчук Т.М.
к.мед.н., доцент	Макар О.Р.
д.мед.н., професор	Скибчик В.А.
д.мед.н., професор	Світлик Г.В.
к.мед.н., доцент	Капустинський О.О.
к.мед.н., доцент	Слаба Н.А.
к.мед.н., доцент	Копчак Л.М.
к.мед.н., доцент	Заремба О.В.
к.мед.н., доцент	Їжицька Н.В.
к.мед.н., доцент	Склярова О.Є.
к.мед.н., доцент	Беш Д.І.
к.мед.н., доцент	Кисіль О.Ю.
к.мед.н., в.о.доц.	Голик О.М.
к.мед.н., в.о.доц.	Федечко М.Й.
к.мед.н., в.о.доц.	Смалюх О.В.
к.мед.н., в.о.доц.	Процько В.В.
к.мед.н., асистент	Білавка І.В.
к.мед.н., асистент	Тишко Л.О.
к.мед.н., асистент	Чнгрян Г.В.
к.мед.н., асистент	Юзич І.А.
к.мед.н., асистент	Галькевич М.П.
к.мед.н., асистент	Рак Н.О.
асистент	Климкович О.Ю.
асистент	Лабінська О.Є.
асистент	Прокоса М.І.
асистент	Луцька В.Л.
асистент	Кузь Н.Б.

Рецензенти:

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації ЛНМУ імені Данила Галицького, д.мед.н., професор **Зіменковський А.Б.**;
Завідувач кафедри клінічної лабораторної діагностики ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького, д.мед.н., професор, академік АНВО України **Лаповець Л.Є.**

Відповідальні за випуск:

Т.в.о. першого проректора з науково-педагогічної роботи к.біол.н., доцент
І.І.СОЛОНИНКО
Декан факультету післядипломної освіти, доцент О.Є. СІЧКОРІЗ

УДК 616.1-036.82(07)

© Соломенчук Т.М., 2022

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

1.	Добове моніторування ЕКГ.
2.	Особливості кардіореабілітації пацієнтів з гострим інфарктом міокарда.
3.	Особливості кардіореабілітації пацієнтів з аритміями.
4.	Особливості лікування і реабілітації пацієнтів з захворюваннями периферичних артерій.
5.	Санаторно-курортне лікування пацієнтів з серцево-судинними захворюваннями.
6.	Комплексна оцінка стану та оптимальна програма кардіореабілітації пацієнтів з ішемічною хворобою серця.
7.	Оптимальна терапія і реабілітація у пацієнтів після кардіохірургічних втручань та пересадки серця.
8.	Тести з фізичним навантаженням у пацієнтів з серцево-судинними захворюваннями.
9.	Оптимальна терапія і реабілітація пацієнтів з порушеннями провідності та після встановлення ЕКС.
10.	Оптимальна терапія і реабілітація пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Тема. ДОБОВЕ МОНІТОРУВАННЯ ЕКГ

Мета і завдання

Оволодіти методикою проведення добового моніторингу ЕКГ та навчитися інтерпретувати результати обстеження.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Основи електрофізіології серця.
2. Аналіз ЕКГ.
3. Види добового моніторингу ЕКГ.
4. Показання до проведення добового моніторингу ЕКГ.
5. Методика проведення обстеження.
6. Оцінка результатів добового моніторингу ЕКГ.
7. Життєво-небезпечні аритмії.
8. Покази до встановлення ЕКС.
9. Оцінка ефективності антиаритмічної терапії за даними добового моніторингу ЕКГ.

Практичні навички

Знати методику проведення добового моніторингу ЕКГ.

Вміти проводити добове моніторингу ЕКГ та оцінювати результати обстеження.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Жарінов О., Іванів Ю., Куць В. Функціональна діагностика – Київ: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.*
2. *Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 568 с.*
3. *Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Видання 3-є, виправлене. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 164 с.*
4. *Жарінов О., Куць В. Холтеровське та фрагментарне моніторингу ЕКГ. – Київ: Медицина світу. – 2010. – 128с.*
5. *Дзяк Г.В., Жарінов О.Й. Фібриляція передсердь. – К.: Четверта хвиля, 2011. – 192 с.*
6. *Дослідження варіабельності серцевого ритму у кардіологічній практиці: Метод. реком / Бобров В. О. Чубучний В.М., Жарінов О.Й. та співавт. – К: Укрмедпатентінформ, 1999. - 25 с.*
7. *Al-Khatib S. M., Stevenson W. G., Ackerman M. J. et al. 2017 AHA/ACC/HRS Guideline for Management of Patients With Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death: Executive Summary: A Report of the American College of Cardiology / American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines and the Heart Rhythm Society. J Am Coll Cardiol 2017; S0735–1097 (17) 41305–2.*
8. *Priori S. G., Blomström-Lundqvist C., Mazzanti A. et al. 2015 ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death: The Task Force for the Management of Patients with Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death of the European Society of Cardiology (ESC). Endorsed*

Тема. ОСОБЛИВОСТІ КАРДІОРЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З ГОСТРИМ ІНФАРКТОМ МІОКАРДА

Мета і завдання

Вивчити етапи, особливості перебігу та ефективність кардіореабілітаційного процесу в пацієнтів з гострим інфарктом міокарда. Удосконалити навички складання кардіореабілітаційної програми у післяінфарктних хворих.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Визначення поняття кардіореабілітації.
2. Покази та протипокази до проведення кардіореабілітації у післяінфарктних хворих.
3. Основні етапи кардіореабілітації у пацієнтів з гострим інфарктом міокарда.
4. Основні завдання кардіореабілітації після перенесеного гострого інфаркту міокарда.
5. Поетапна кардіореабілітація пацієнтів з гострим інфарктом міокарда.
6. Програми фізичної активності післяінфарктних хворих в залежності від етапу кардіореабілітації.
7. Фізіотерапія як складова фізичної реабілітації у післяінфарктних хворих.

Практичні навички

Знати основні етапи кардіореабілітаційного процесу післяінфарктних хворих.

Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні післяінфарктних хворих на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ від 15.09.2021 № 1957 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації "Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST".
2. Рекомендації Європейського товариства кардіологів 2020 р. щодо лікування пацієнтів з гострим коронарним синдромом без стійкої елевації сегмента ST (<https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaa895>).
3. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 112 - 162 с.
4. Швед М.І., Левицька Л.В. Сучасні стратегії лікування та реабілітації хворих на інфаркт міокарда. – Київ: Медкнига, 2015. – 152 с.
5. Козак Д.В., Давибіда Н.О. Фізична реабілітація та основи здорового способу життя. Тернопіль. Укрмедкнига. 2015. – 199 с.
6. Фізична реабілітація після інфаркту міокарда в домашніх умовах: [навчальний посібник] / С.Я. Індика, А.М. Сітовський – Луцьк : РВВ ЛІРоЛ Університету «Україна», 2014. – 150 с.
7. Фізіотерапія: [підручник для студентів] / В.Д. Сиволап, В.Х. Каленський – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014. – 167 с.

8. Следзевська І. К. Практичні рекомендації з фізичної реабілітації хворих з гострим порушенням коронарного кровообігу / І. К. Следзевська, Л. М. Бабій, Я. Ю. Щербак // Укр. кардіологічний журнал. – 2011. – № 1. – С. 62–65.
9. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник (курс лекцій)] / С.Ф. Абрамова — Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 140 с.
10. Медична та соціальна реабілітація: [навчальний посібник] / І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 172-187 с.

Тема. ОСОБЛИВОСТІ КАРДІОРЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З АРИТМІЯМИ

Мета і завдання

Поглибити знання щодо особливостей перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів з аритміями. Удосконалити навички проведення кардіореабілітаційної програми у хворих з аритміями.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Покази до проведення реабілітації у пацієнтів з різними видами аритмій.
2. Протипокази до проведення реабілітації у пацієнтів з різними видами аритмій.
3. Класифікація аритмій за ступенем важкості на етапі проведення відновної кардіореабілітаційної програми.
4. Основні етапи кардіореабілітації у пацієнтів з аритміями.
5. Особливості застосування лікувальної фізичної культури при аритмії.
6. Завдання ЛФК для пацієнтів з аритміями.
7. Особливості застосування фізіотерапії при аритмії.
8. Засоби моніторингу ЕКГ.
9. Загрозливі і життєво-небезпечні аритмії в пацієнтів під час реабілітаційного періоду: лікування і профілактика.

Практичні навички

Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні хворих з аритміями на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Функціональна діагностика» Підручник для лікарів –інтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / За ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. – К., «Четверта хвиля», 2021. – 784 с..
2. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021.– 568 с.
3. Скибчик В.А, Скибчик Я.В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Видання 3-є, виправлене. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021.– 164с.
4. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 173 - 186 с.
5. Денисюк В.І., Мороз В.М., Денисюк О.В. Аритмії та блокади серця: 30-річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.

6. Keteyian S. J., Ehrman J. K. et al. *Exercise Testing and Exercise Rehabilitation for Patients With Atrial Fibrillation // Journal of Cardiopulmonary Rehabilitation and Prevention.* - 2019. – Vol. 39 (2).– P. 65-72.
7. 2017 AHA/ACC/HRS Guideline for Management of Patients With Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death: A Report of the American College of Cardiology/American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines and the Heart Rhythm Society//*J Am Coll Cardiol.* – 2018. – Vol. 72 (14).– doi: 10.1016/j.jacc.2017.10.054.
8. Signe S Risom, Ann-Dorthe Zwisler et al. *Exercise-based cardiac rehabilitation for adults with atrial fibrillation // Cochrane Database Syst Rev.* – 2017. – Vol. 2 (2).– doi: 10.1002/14651858.CD011197.pub2.

Тема. ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ І РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З ЗАХВОРЮВАННЯМИ ПЕРИФЕРИЧНИХ АРТЕРІЙ

Мета і завдання

Поглибити знання щодо особливостей перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів з захворюваннями периферичних артерій. Удосконалити навички проведення кардіореабілітаційної програми у даної категорії пацієнтів.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання

1. Захворювання периферичних артерій та їх клінічні прояви.
2. Критерії призначення ЛФК при захворюваннях периферичних артерій.
3. Протипокази до проходження програми реабілітації у пацієнтів з захворюваннями периферичних артерій.
4. Програма медичної реабілітації у пацієнтів з хронічною артеріальною недостатністю.
5. Програма медичної реабілітації у пацієнтів з варикозним розширенням вен нижніх кінцівок без виразкування.
6. Програма медичної реабілітації у пацієнтів з посттромбофлебічним синдромом.
7. Особливості застосування фізіотерапії у пацієнтів з захворюваннями периферичних артерій.

Практичні навички

Знати особливості перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів з захворюваннями периферичних артерій

Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні хворих з захворюваннями периферичних артерій на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 81 – 91 с., 230 – 248 с.*
2. *Рекомендації Козак Д.В., Давибіда Н.О. Фізична реабілітація та основи здорового способу життя. Тернопіль. Укрмедкнига. 2015. – 199 с.*
3. *Європейського товариства кардіологів з діагностики та лікування захворювань периферичних артерій / Літвінова Л.Ю., Мішалова А.В., Заводовський Є.В.// Серце і судини. 2012. - № - С.19-49.*

4. *Комплексна реабілітація інвалідів із захворюваннями судин нижніх кінцівок: [мет. реком.] / В.І. Шевчук, О.М. Скупий, Ю.О. Безсмертний – Вінниця, 2004. – 4-34 с.*
5. *McDermott MM. Exercise rehabilitation for peripheral artery disease: a review. J Cardiopulm Rehabil Prev. 2018;38(2):63–9.*
6. *2017 ESC Guidelines on the Diagnosis and Treatment of Peripheral Arterial Diseases, in collaboration with the European Society for Vascular Surgery (ESVS): Document covering atherosclerotic disease of extracranial carotid and vertebral, mesenteric, renal, upper and lower extremity arteries / V. Aboyans, J.-B. Ricco, M.-L. Bartelink, M. Björck [et al.] // European Heart Journal.–2018. – Vol. 39 (9). – P. 763–816. – <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehx095>*
7. *Anderson JL, Halperin JL, Albert NM, et al. Management of patients with peripheral artery disease (compilation of 2005 and 2011 ACCF/AHA guideline recommendations): a report of the American College.*
8. *ACCF/AHA; Rooke TW, Hirsch AT, Misra S, et al. 2011 ACCF/AHA focused update of the guideline for the management of patients with peripheral artery disease (updating the 2005 guideline): a report of the American College of Cardiology Foundation/American Heart Association Task Force on practice guidelines. Circulation. 2011;124(18):2020-2045.*

Тема. САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З СЕРЦЕВО-СУДИННИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ

Мета і завдання

Поглибити знання щодо особливостей перебігу кардіореабілітаційного процесу на санаторно-курортному етапі. Удосконалити навички проведення санаторно-курортної реабілітації у хворих з серцево-судинними захворюваннями (ССЗ).

Місце заняття

Навчальна кімната, відділення реабілітації.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання

1. Санаторно-курортне лікування. Визначення. Основні завдання.
2. Покази до направлення пацієнтів з ССЗ на санаторно-курортне лікування.
3. Протипокази до направлення пацієнтів з ССЗ на санаторно-курортне лікування.
4. Основні складові кардіореабілітаційних програм при ССЗ під час проходження II етапу кардіореабілітації.
5. Основні види відновлення фізичної активності на етапі санаторно-курортного лікування.
6. Класифікація важкості клінічного стану хворих на санаторному етапі.
7. Класифікація післястаціонарних ускладнень на санаторному етапі.
8. Програми фізичної активності при ССЗ на санаторному етапі.
9. Модифікована шкала Борга. Визначення. Діагностичне значення.
10. Модифікація факторів ризику у пацієнтів з ССЗ на санаторному етапі КР.
11. Фізіотерапія як важлива складова санаторної реабілітації у хворих з ССЗ.

Практичні навички

Знати особливості перебігу кардіореабілітаційного процесу на санаторно-курортному етапі. Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні хворих з ССЗ на санаторному етапі кардіореабілітації.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ від 15.09.2021 № 1957 "Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації "Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST".
2. Рекомендації Європейського товариства кардіологів 2020 р. щодо лікування пацієнтів з гострим коронарним синдромом без стійкої елевації сегмента ST (<https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaa895>).
3. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 112 - 162 с.
5. Козак Д.В., Давибіда Н.О. Фізична реабілітація та основи здорового способу життя. Тернопіль. Укрмедкнига. 2015. – 199 с.
6. Швед М.І., Левицька Л.В. Сучасні стратегії лікування та реабілітації хворих на інфаркт міокарда. – Київ: Медкнига, 2015. – 152 с.
7. Фізіотерапія: [підручник для студентів] / В.Д. Сиволап, В.Х. Каленський – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014. – 167 с.
8. Ambrosetti M, Abreu A, Corrà U, al. Secondary prevention through comprehensive cardiovascular rehabilitation: From knowledge to implementation. 2020 update. A position paper from the Secondary Prevention and Rehabilitation Section of the European Association of Preventive Cardiology. *European Journal of Preventive Cardiology*. 2020;0(0):1-42.
9. Cardiac rehabilitation delivery model for low-resource settings: an international council of cardiovascular prevention and rehabilitation consensus statement // S. L. Grace, K. I. Turk-Adawi, A. Contractor [et al.] // *Progress in Cardiovascular Diseases*. – 2016. – Vol. 59, No. 3. – P. 303–322.

Тема. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА СТАНУ ТА ОПТИМАЛЬНА ПРОГРАМА КАРДІОРЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З ІШЕМІЧНОЮ ХВОРОБОЮ СЕРЦЯ

Мета і завдання

Поглибити знання щодо особливостей перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів з ішемічною хворобою серця. Удосконалити навички проведення кардіореабілітаційної програми у хворих з ішемічною хворобою серця.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Ішемічна хвороба серця, класифікація, клінічні прояви.
2. Протипокази до проведення ЛФК у хворих з ішемічною хворобою серця.
3. Класифікація клінічної виразності хронічної коронарної недостатності на старті кардіореабілітації.
4. Методика фізичної реабілітації хворих з ішемічною хворобою серця на різних етапах кардіореабілітації.
5. Лікувальна дія фізичних вправ при атеросклерозі коронарних судин.
6. Особливості застосування фізіотерапії у пацієнтів з ішемічною хворобою серця.
7. Масаж при хронічній ішемічній хворобі серця та стенокардії.

Практичні навички

Знати особливості перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів з ішемічною хворобою серця

Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні хворих з ішемічною хворобою серця на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ від 02.03.2016 № 152 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Стабільна ішемічна хвороба серця".
2. Медична та соціальна реабілітація: [навч. Посібник] / В.Б. Самойленко – Київ: ВСВ «Медицина», 2018 –383-425с., 447-462с.
3. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 90 - 94 с.
4. Козак Д.В., Давибіда Н.О. Фізична реабілітація та основи здорового способу життя. Тернопіль. Укрмедкнига. 2015. – 199 с.
5. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник (курс лекцій)] / С.Ф. Абрамова — Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 20-37 с.
6. Фізична реабілітація осіб зрілого віку з ішемічною хворобою серця (стабільна стенокардія II функціональний клас) у післялікарняний період: орган. - метод, рек. / Н. В. Жарська, О. В. Гузій. - Львів: Ліга-Прес, 2009. - 88 с.
7. Куртян Т.В. Оптимізація фізичної реабілітації хворих на ішемічну хворобу серця з урахуванням індивідуальної толерантності до фізичного навантаження : автореф. дис.. на здобуття наук, ступеня канд. мед. наук : спец. 14.01.24 «лікувальна фізкультура і спортивна медицина» / Куртян Тетяна Володимирівна; Дніпропетровська держ. медична академія. - Д., 2008. - 20с.
8. Медична та соціальна реабілітація: [навчальний посібник] / І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 187-197 с.
9. Бобров В. А. Санаторний етап реабілітації хворих на ішемічну хворобу серця / В. А. Бобров, І. К. Следзевська, М. В. Лобода - К. : Здоров'я, 1995. - 112 с.

Тема. ОПТИМАЛЬНА ТЕРАПІЯ І РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ КАРДІОХІРУРГІЧНИХ ВТРУЧАНЬ ТА ПЕРЕСАДКИ СЕРЦЯ

Мета і завдання

Поглибити знання щодо особливостей перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів після кардіохірургічних втручань та пересадки серця. Удосконалити навички проведення кардіореабілітаційних програм для кардіохірургічних пацієнтів.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання

1. Особливості перебігу етапів реабілітації у пацієнтів після кардіохірургічних втручань.
2. Протипокази до проведення ЛФК у кардіохірургічних пацієнтів.
3. Програми медичної реабілітації у пацієнтів після кардіохірургічних втручань.
4. Особливості методики ЛФК при операціях з приводу вроджених вад серця.
5. Особливості застосування ЛФК при операціях на магістральних судинах.
6. Фізична реабілітація при хірургічному лікуванні ішемічної хвороби серця.
7. Клініко-фізіологічні обґрунтування застосування ЛФК при операціях на серці.

8. Особливості застосування фізіотерапії у кардіохірургічних пацієнтів.
9. Особливості проведення кардіореабілітації у пацієнтів після пересадки серця.

Практичні навички

Знати особливості перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів після кардіохірургічних втручань та пересадки серця

Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні хворих після кардіохірургічних втручань, в тому числі після пересадки серця, на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ від 03.03.2016 № 164 "Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації "Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST".
2. Рекомендації Європейського товариства кардіологів 2020 р. щодо лікування пацієнтів з гострим коронарним синдромом без стійкої елевації сегмента ST (<https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaa895>).
3. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 90 - 94 с.
4. Медична та соціальна реабілітація: [навч. Посібник]/ В.Б. Самойленко – Київ: ВСВ «Медицина», 2018 –383-425с., 447-462с.
5. Фізіотерапія: [підручник для студентів] / В.Д. Сиволап, В.Х. Каленський – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014. – 165 с.
6. Швед М.І., Левицька Л.В. Сучасні стратегії лікування та реабілітації хворих на інфаркт міокарда. – Київ: Медкнига, 2015. – 152 с.
7. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник (курс лекцій)] / С.Ф. Абрамова — Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 20-37 с.
8. Abraham LN, Sibilitz KL, Berg SK, et. al. Exercise-based cardiac rehabilitation for adults after heart valve surgery. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2021. 5(1): CD010876.
9. Anayo L, Rogers P, Long L, et al. Exercise-based cardiac rehabilitation for patients following open surgical aortic valve replacement and transcatheter aortic valve implant: a systematic review and meta-analysis. *Open Heart*. 2019;6:e000922.
10. Cardiac rehabilitation delivery model for low-resource settings: an international council of cardiovascular prevention and rehabilitation consensus statement // S. L. Grace, K. I. Turk-Adawi, A. Contractor [et al.] // *Progress in Cardiovascular Diseases*. – 2016. – Vol. 59, No. 3. – P. 303–322.

Тема. ТЕСТИ З ФІЗИЧНИМ НАВАНТАЖЕННЯМ У ПАЦІЄНТІВ З СЕРЦЕВО-СУДИННИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ

Мета і завдання

Оволодіти методиками виконання навантажувальних проб та навчитися інтерпретувати їх результати.

Місце заняття

Навчальна кімната, відділення функціональної діагностики, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання

1. Вплив фізичного навантаження на серцево-судинну систему.
2. Споживання кисню при навантаженні.
3. Види навантажувальних проб.
4. Показання і протипоказання до проведення навантажувальних проб.
5. Методика виконання навантажувальних проб.
6. Протоколи для клінічних навантажувальних проб.
7. Підготовка пацієнта до навантажувальних проб.
8. Критерії припинення навантажувальних проб.
9. Інтерпретація результатів навантажувальних проб.
10. Невідкладні стани під час проведення навантажувальних проб.

Практичні навички

Знати методики виконання навантажувальних проб

Вміти проводити навантажувальні проби. Вміти самостійно аналізувати результати навантажувальних проб та формулювати заключення.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ від 02.03.2016 № 152 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Стабільна ішемічна хвороба серця".
2. О. Жарінов, Ю. Іванів, В. Куць. Функціональна діагностика – Київ: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.
3. Тести з фізичним навантаженням у пацієнтів із вродженими вадами серця: [практичний посібник] / І.Г. Лебідь, В.А. Ханенова, Є.І. Лебедь, О.В. Стогова, Н.М. Руденко — Дніпро: Середняк Т. К., 2017. – 52 с.
4. Жарінов О.Й., Куць В.О., Тхор Н.В. Навантажувальні проби в кардіології / Навчальний посібник //К.: Мед. Світу. – 2006. – 89с.
5. Андреев Е. В. Пробы с дозированной физической нагрузкой: рек. Американского кардиологического колледжа и Американской ассоциации кардиологов./ Е. В.Андреев, Ю. В. Руденко, И. С. Ковалева // Серце і судини. - 2006. - № 36. - С. 30-40 .
6. Bhat A., Desai A., Amsterdam E.A. (2008) Usefulness of High Functional Capacity in Patients With Exercise-Induced ST-Depression to Predict a Negative Result on Exercise Echocardiography and Low Prognostic Risk. *Am. J. Cardiol.*, 101(11): 1541–1543.
7. Jackson G., Padley S. (2008) Erectile dysfunction and silent coronary artery disease: abnormal computed tomography coronary angiogram in the presence of normal exercise ECGs. *Int. J. Clin. Pract.*, 62(6): 973–976.
8. MacKenzie R. (2007) Nonsustained wide QRS tachycardia during an exercise ECG stress test. *Insur. Med.*; 39(3): 205–213.

Тема. ОПТИМАЛЬНА ТЕРАПІЯ І РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ З ПОРУШЕННЯМИ ПРОВІДНОСТІ ТА ПІСЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ЕКС

Мета і завдання

Удосконалити знання щодо оптимальної терапії та оволодіти методиками реабілітації пацієнтів з порушеннями провідності та після встановлення ЕКС.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання

1. Класифікація блокад серця за рівнями ураження провідної системи.
2. Причини виникнення блокад серця.
3. Підходи до лікування порушень провідності серця.
4. Медикаментозна терапія порушень провідності та покази до неї.
5. Покази до тимчасової кардіостимуляції.
6. Покази до постійної кардіостимуляції.
7. Вибір кардіостимулятора.
8. Методика фізичної реабілітації хворих з порушенням провідності.
9. Дозування фізичних навантажень у пацієнтів з ЕКС.
10. Програма медичної реабілітації у пацієнтів після встановлення ЕКС.

Практичні навички

Вміти застосовувати оптимальну терапію та засоби медичної реабілітації в пацієнтів з порушеннями провідності та після встановлення ЕКС.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. О. Жарінов, Ю. Іванів, В. Куць. Функціональна діагностика – Київ: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.
2. Ведення хворого з порушенням провідності серця. Сучасна практика внутрішньої медицини з невідкладними станами: [методичні вказівки] / О. Я. Бабак, Л. І. Овчаренко, Н. М. Железнякова та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 20 с.
3. Рекомендації по применению имплантируемых устройств 2012. Рекомендации Рабочей группы по нарушениям ритма сердца Ассоциации аритмологов Украины // К. –2012. –26 с.
4. Аритмология и электрофизиология. Сборник лекций в схемах и таблицах / Под ред. О.С.Сычева –Киев, 2010. –243 С.
5. Jinhee Ahn, Byeong Ju Lee, Seung-Young Roh (2021). Role of early short-term cardiac rehabilitation in patients undergoing pacemaker implantation. Rev. Cardiovasc. Med., 22 (4): 1603-1610.
6. Kashou AH, Goyal A, Nguyen T, Chhabra L. StatPearls [Internet] StatPearls Publishing; Treasure Island (FL): 2020. Jul 8, Atrioventricular Block.
7. R. K. Reibis, W. Kamke, E. Langheim, H. Völler (2010). [Rehabilitation of patients with cardiac pacemakers and implanted cardioverter-defibrillators: recommendations for training, physiotherapeutic procedures and re-employment]. Int. J. Clin. Pract., 135(15): 759–64.

Тема. ОПТИМАЛЬНА ТЕРАПІЯ І РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ З ТРОМБОЕМБОЛІЄЮ ЛЕГЕНЕВОЇ АРТЕРІЇ

Мета і завдання

Удосконалити знання щодо оптимальної терапії і реабілітації пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, результати лабораторних та інструментальних методів обстеження, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання

1. Етіологія та патогенез тромбоемболії легеневої артерії.

2. Класифікація тромбоемболії легеневої артерії..
3. Сучасні підходи до лікування тромбоемболії легеневої артерії.
4. Медикаментозна терапія тромбоемболії легеневої артерії.
5. Покази до хірургічного лікування тромбоемболії легеневої артерії.
6. Особливості реабілітації пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.
7. Дозування фізичних навантажень у пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.
8. Методика фізичної реабілітації хворих з тромбоемболією легеневої артерії.
9. Профілактика повторних тромбоемболічних подій.
10. Програма медичної реабілітації пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Практичні навички

Знати принципи оптимальної терапії і реабілітації пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Вміти застосовувати оптимальну терапію та реабілітацію в пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Уніфікований клінічний протокол “Тромбоемболія легеневої артерії”. – 2014 [електронний ресурс]: <https://www.webcardio.org/unifikovanyj-klinichnyj-protokol-ekstrenoj-medychnoji-dorotoghy-tromboemboliya-.aspx>
2. Жарінов О., Іванів Ю., Куць В. Функціональна діагностика – Київ: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.
3. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 90 - 94 с.
4. Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабиніна Л.Я. та ін. Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник / за ред. Є.Х. Заремби. – К.: 2011. – 532 с.
5. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник (курс лекцій)] / С.Ф. Абрамова — Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 20-37 с.
6. Tapson V.F. Acute pulmonary embolism. – *N Engl J Med.* – 2008. - №358 (10). – P.1037-1051.